
Wat immuuntherapie beoogt, is dat het eigen afweersysteem kankercellen beter herkent en vernietigt.

wie immuuntherapie mogelijk een gunstig effect heeft, maar hiernaar is ook nog veel onderzoek nodig.

Combinatie met andere behandelingen

Een combinatie van immuuntherapie met andere behandelvormen, zoals chemotherapie, doelgerichte therapie, operatie of bestraling ligt voor de hand. De behandelingen kunnen elkaar aanvullen maar zelfs ook versterken. Het effect van het combineren van verschillende soorten immuuntherapie wordt ook onderzocht. Een voorbeeld is de combinatie van checkpointremmers met een vaccin. Omdat er zoveel combinaties mogelijk zijn, is ook hier nog veel onderzoek nodig om te achterhalen welke combinatie van behandelingen voor welke patiënt het meest effectief is.

Onderzoek bij gynaecologische kankersoorten

Onderzoek naar het effect van immuuntherapie bij uitgezaaide baarmoederhalskanker laat een iets langere overleving zien na behandeling met checkpointremming vergeleken met behandeling met bepaalde chemotherapie. In de Verenigde Staten is een bepaalde checkpointremmer al geregistreerd en onderdeel van de standaard behandeling voor vrouwen met een bepaald tumor kenmerk (PD-L1 eiwit). Er volgen nog studies naar het effect van checkpointremmers gecombineerd met vaccins.

Onder patiënten die voor het eerste de diagnose (hoog risico) eierstokkanker kregen, zijn recent enkele grote onderzoeken gedaan. Patiënten kregen naast de standaard behandeling een checkpointremmer, eventueel in combinatie met een PARP-remmer. De resultaten volgen nog. Voor de groep patiënten waarbij eierstokkanker terug komt na eerdere behandeling, lopen studies met verschillende soorten immuuntherapie, soms gecombineerd met chemotherapie.

Baarmoedertumoren met een bepaald kenmerk, het MMRd-kenmerk, zijn gevoelig voor immuuntherapie met checkpointremmers. Deze behandeling heeft zijn meer-

waarde laten zien bij uitgezaaide baarmoederkanker. Ook toekomstige studies richten zich op behandelingen die aanhaken op bepaalde tumorkenmerken. Een aantal patiënten met baarmoederkanker heeft na de operatie nog aanvullende behandeling nodig. Momenteel wordt de rol van immuuntherapie voorafgaand aan of na de operatie onderzocht bij vrouwen bij wie de kanker nog niet is uitgezaaid. Voor de tumoren die minder gevoelig zijn voor immuuntherapie volgen studies met combinatiebehandelingen.

Voor schaamlipkanker weten we nog minder over het effect van immuuntherapie. Momenteel gaan onderzoekers na of immuuntherapie voorafgaand aan de operatie bij patiënten met schaamlipkanker een gunstig effect heeft.

Welke bijwerkingen zijn er?

Morrel je aan het immuunsysteem, dan kan dit bijwerkingen geven. Het versterkte afweersysteem kan zich tegen het eigen lichaam gaan richten. Welke bijwerkingen ontstaan, hangt onder andere af van het soort immuuntherapie. Vaccins geven met name klachten zoals koorts, malaise en spierpijn. Checkpointremmers kunnen verschijnselen veroorzaken zoals darmklachten, huiduitslag en schildklierproblemen. Belangrijk is om bijwerkingen tijdig te herkennen en te behandelen. ●

Meer weten?

Op de website van de Dutch Gynaecological Oncology Group (DGOG), op www.kanker.nl of op <https://clinicaltrials.gov> vind je overzichten van lopende studies. Deze studies lopen in de gynaecologisch oncologische centra van de academische ziekenhuizen. Je behandelend arts kan je informeren over mogelijk relevante studies en je eventueel doorverwijzen.

Op de websites van de gynaecologisch oncologische centra zoals het UMCG, LUMC en op de website van het Antoni van Leeuwenhoek vind je meer informatie over immuuntherapie.